

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Venerabilis Patris Thomæ à Jesu ... Opera Omnia

Homini Religioso Et Apostolico Tam Qvo Ad Vitæ Activæ, Qvam Contemplativæ functiones utilissima, Duobus Tomis Comprehensa. In Qvibvs Singvlari Pietate, Varia Ervditione Clariori Et Breviori Stylo Continentvr Et Explicantvr ...

Tomás <de Jesus>

Coloniæ Agrippinæ, 1684

Capvt XVII. De natione Armena eorumque erroribus.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38601

vera obedientia filius, nomine quo supra, ipsius sedis Apostolica ordinationibus & iussionibus fideliter & semper obtemperare.

Acto solemniter in presenti Synodo hoc decreto Latino sermone, mox in Arabico prefatus Andreas Abbas ipsius Jacobinorum Decretum publicè ibidem praelegit, atque infra scripta verba in scriptis Arabicè subiunxit, quae in continentibus latinè recitata sunt: Beatissime Pater Domane Eugenii Sanctae Romanae Ecclesiae universali summe Pontifici, vereque Christi Vicarie, ac Beati Petri successori, & sanctissima Universalis Florentinensis Synode, totum hoc Sanctum decretum, cum insertis & sanctis de rebus Unionis Graecorum & Armenorum, quod nunc in vestra praesentia publicè lectum est, Ego Andreas humilis Abbas S. Antonij, Orator Reverendissimi Patris Domini Joannis Patriarchae Jacobinorum, habens ipsius decreti per plures dies plenam notitiam & instructionem, cognosco confiteorque omnia in ipso decreto contenta, divina ac Catholica veritati consona existere. Nominè igitur profati Domini Patriarchae, omniumque Jacobinorum, ac meo, quemadmodum vestra sanctitas attestatur, praesatum saluberrimum Synodale decretum, cum dictis insertis decretis, omnibusque suis capitulis, declarationibus, distinctionibus, traditionibus, praecipis & statutis: omnemque doctrinam in ipso descriptam, nec non quicquid tenet & docet sancta sedes Apostolica, & Romana Ecclesia, cum omni devotione & reverentia suscipio & accepto. Illos quoque Doctores, & sanctos Patres, quos Ecclesia Romana approbat, reverenter suscipio: quascunque vero personas & quicquid ipsa Romana Ecclesia reprobatur, & damnatur, pro reprobatis & damnatis habeo, pollicens nomine quo supra ipsam Patriarcham, Jacobinosque, & me ipsam tanquam vera obedientia filios, vestris & sedis Apostolica ordinationibus & iussionibus fideliter & semper obtemperaturus. Datum Florentiae in publica sessione Synodali, solemniter in Ecclesia domus Sanctae Mariae novellae, apud quam nunc residemus, celebrata, anno incarnationis Dominicae millesimo quadringentesimo quadragesimo primo, pridie nonas Februarij, Pontificatus nostri anno undecimo.

CAPUT XVII.

De natione Armena eorumque erroribus.

DE Armenis & eorum erroribus scriperunt inter alios Vincentius Beluacensis in *Speculo historiali* lib. 30. c. 98. & ex eo ad verbum S. Antoninus 3. p. tit. 19. c. 8. §. 10. & de novitijs apud eos, idem Anton. tit. 21. cap. 5. in princ. Guido Perpinianus, Episcopus Majoricensis & Eluensis, ex Oid. Carmelitae assumptus, Rodolphus Armacanus, & novissimè Prateolus lib. de scilicet haeret. verbo Armeni.

Haeretici & errores praecipui nationis Armeniae iidem ferè sunt cum erroribus Jacobitarum & Graecorum: Dicunt enim in Christo Domino non esse unam naturam esse, unam voluntatem, unamque operationem. Dioscorum colunt. Tria solum habent Concilia universalis. Adjungunt Trisagio, *Qui crucifixus est pro nobis.*

Cum Graecis Spiritum Sanctum, non à Filio, sed à solo Patre, procedere: Sacramentum Eucharistiae non in azymo, sed solum in fermentato confici, nullam animam ante diem universalis Judicii fore beatam: nullum denique esse Purgatorium, in quo animae ex hac luce migrantes pur-

Thom. à Jesu Oper. Tom. 1.

gentur, affirmant: ac proinde neque orandum esse pro defunctis.

Præter hos etiam errores, alijs quam plurimis sciant, de quibus latissimè nosster Guido in libro quem de haeresibus edidit. Primò asserunt, Adamum & Evam nunquam carnali copula conjugendos, si in eo statu quo illos DEUS condiderat, permansissent, humanam speciem aliter propagandam asserentes.

2. Ab omnibus etiam Sacramentis virtutem conferendi gratiam tollunt.

3. Baptizant eos, qui jam semel Baptisma susceperunt in Ecclesia Romana, in ea dicentes non esse verum baptisma, propterea quòd apud Latinos non esse veram & Catholicam Ecclesiam affirmant, sed solum penes ipsos.

4. Dicunt etiam Baptisma alicui conferri non posse, nisi eidem conferatur & Eucharistiae Sacramentum.

5. Christum quoque adeo necessarium ad verum Baptisma perficiendum, ut nisi baptizandus ipso Christumate ungiatur, non baptizatum censeant.

6. Asserebant rursus pueros non indigere Baptismo ad deletionem peccati originalis, utpote, qui pueros negarent ante Baptisma ullum peccatum originale habere.

7. Item Beatos essentiam Dei non videre, sed claritatem quandam illius essentiae, in qua visione asserunt supremam consistere beatitudinem.

8. Fatentur, Deum esse mandacem, propterea quòd cum Deus dixisset, Cain futurum, ut à nullo homine occideretur, seipsum tamen occidit, quae ex re convincunt Deum protulisse fallum, cum Cain fuerit ab homine occisus.

9. Item negant illi, verum Christi corpus realiter in Sacramento Eucharistiae sub panis, & sanguinem sub vini speciebus contineri.

10. Rursus sic vinum in calice apponunt, ut nullam penitus misceant aquam, eam asserentes minime miscendam esse.

11. Asserunt etiam hunc sacratissimum cibum nec prodesse quicquam, nec etiam obesse.

12. Item inferni penam non esse perpetuam, dicentes Christum, cum ad Inferos descendit, omnes animas inde eduxisse.

13. Negant in nuptijs contrahendis aliquod esse Sacramentum, asserentes illam maris & feminae indissolubilem conjunctionem non esse Sacramentum, neque per illam aliquam gratiam conferri conjugatis.

14. Et quamvis dicant originale peccatum nullum esse, fatentur tamen Baptisma esse necessarium ad vitam aeternam consequendam. Parvulos vero, qui absque Baptismo decedunt, negant vitam beatam possidere, sed eos dicunt in paradisum terrestrem migrare, si filij sint fidelium; si verò infidelium filij extiterint, illos dicunt descendere in Infernum cum suis parentibus.

15. Docent rursus, omnes homines ante passionem Christi fuisse damnatos ob primorum parentum peccatum atque transgressionem. Dicunt enim eorundem primorum parentum peccatum adeo fuisse exitiale & noxium, ut toti posteritati usque ad Christi passionem nocuerit, eamque posteritatem ad infernum abduxerit: non quidem propter originale vitium, quod à primis parentibus contraxerunt nascentes (quia uti jam diximus, nullum esse astruunt) sed ob proprium primorum parentum peccatum omnes damnatos esse affirmant, etiam si ipsi in se nullum habuerint peccatum.

16. Dicunt item, nullum fuisse suorum peccatum, si Dæmones non fissent, qui homines ad tentationem impellerent: ex quo inferebant, peccatum esse simpliciter à Dæmone, & nullo pacto à libero arbitrio.

17. Dicunt etiam esse aliqua peccata ita profus irremissibilia, ut à nullo sacerdote remitti possint, contra illud, quod Christus dixit Petro Matt. 16. *Quodcumque ligaveris super terram erit ligatum & in calis; & quodcumque solveris super terram, erit solutum & in calis.* Ubi qui totum dicit, nihil excludit.

18. Docent quoque Christum surrexisse à mortuis die Sabbati, post pasceven, hora sexta, cum tamen eum surrexisse tertia die omnes Scripturæ testentur, juxta quod ipse salvator promiserat Luc. 28. & Matth. 12.

19. Item omnes homines in sexu virili resurrexuros, nullamque post resurrectionem futurum esse femineum sexum.

20. Negant denique ullum Sacramentum gratiam conferre posse suscipienti, quantumlibet ad illius susceptionem animam suam præparet.

CAPVT XVIIII.

De quibusdam Armenorum ritibus

Recenstis his & similibus Armenorum erroribus, addit Niceph. lib. 18. *Histor. Ecclesiast. cap. 53.* Dicuntur (ait) habere constitutiones multas divinarum ministeriorum, præter Ecclesie traditionem & consuetudinem. Atque ut Monophysitas se esse satis ostendant, digito uno à laeva dexteram versus, se ipsos cruce consignant.

Et Crucem Sanctam, magno Pasceves die, sub terra abscondunt, usque ad magnum Dominicum diem. Tum verò eam lumine per plateam & angelos circumvenientes hinc & inde eam quaerunt, & inventam proferunt.

Tempore autem procedente alios ritus & caeremonias, quæ pietate salva vel observari vel omitti possunt, compleri sunt, peculiaria jejunia instituentes, & sabbatis atque diebus Dominicis magnæ Sanctæ Quadragesimæ, iac, caseum, & ova comedentes, & per panem azymum sacrificiū peragentes, atque id quod Arzibari dicitur jejunium, paulo ante eum diem, quo carniū usus interdicitur, servantes. Hactenus Nicephorus. Hæ autem constitutiones, de quibus Niceph. paulo antè, sunt de quibusdam Armenorum ritibus, qui majori ex parte à consuetudine omnium Ecclesiarum, & à pietate alienissimi videntur, de quibus, alijsque Armenorum consuetudinibus, S. Antonin. ubi supra, sic ait: Armeni siquidem in Sabbato Paschæ comedunt ova & caseum in vespere; dicunt enim, quod Christus resurrexit in vespere sabbati.

Item post pascha comedunt carnes per omnes sextas ferias, quæ sunt septem usque ad Pentecosten.

Diem natalis Domini nesciunt, nullaque festa, vel Vigiliis custodiunt, nec quatuor tempora noverunt.

Per totam Quadragesimam non celebrant, nisi die Sabbati vel Dominicæ, quia dicunt hominem jejunium frangere quoties celebrat, Propter

hanc etiam causam in sextis ferijs non celebrant, ne jejunium frangant.

Diebus autem, quibus carnes comedunt, celebrant, quia tunc non jejunant. Multa verò jejunia faciunt.

In septimana ante Septagesimam, quia dicitur jejunium S. Sergij, à secunda feria usque ab Sabbato jejunare incipiunt.

Et in Sabbato, & in Dominica carnes comedunt.

Idem in hebdomada sequenti faciunt.

In quarta & sexta ferijs oleum & pisces non comedunt, nec vinum bibunt, nec etiam per totam Quadragesimam.

Plurique peccare, qui in Quadragesima comedit pisces, vel oleum, aut vinum bibit, quàm illum qui ad lupanar vadit.

Porro in septimana ante Quadragesimam ita stricte jejunant, quòd in secunda feria penitus abstinent. In die Martis aliquid, sine tamen oleo, & vino manducant. Et in die Mercurij omnino nihil, & in Sabbato comedunt carnes. Et hoc quidem jejunium faciunt majores.

Infantes autem duorum mensium Sacramento communicant, & quoslibet indifferenter.

Tandem odium inter Georgianos & Armenos existit, quòd Georgians dicit: *Si quis vestrum habeat spinam in pede fixam transiens ante Armenorum Ecclesiam, debet spinam sustinere, nec se ad pedem suum evellendi causa inclinare, ne per hoc videatur, ante Armenorum Ecclesiam, ab omnibus Christianis vispendendam, se inclinare.*

Omnes hi, alijsque plures Armenorum nationi adscribuntur errores, non quòd omnes Armeni illis inhaerant, sed quia eorum aliqui aliquibus ex his, alijs verò alijs teneantur hæreticibus.

Armenorum errores aperuerunt, atque confutarunt præcipui Patres Chalcedonenis Synodi; Græci nempe atque Latini, qui de Christi Domini incarnatione scripserunt, quòd & strenuè fecerunt etiam Scholastici Theologi, quin & Ricardus Radolphus hoc præstitit, undeviginti libris, quos ad versus Armenorum errores conscripsit, sed cautè legendus est: interdum enim dum alios corrigit, ipse in errores lapsus est, quos noster Thomas Waldensis & alij confutarunt. Et ex antiquioribus contra Armenorum errores scripserunt P. oclus Patriarcha Constantinopolitanus in *Epistola ad Armenos*, S. Nicon in *Traictatu de pejs via Armenorum Religionis*, S. Thom. in *opus. de Armenorum erroribus*, & præcipuè Concilium Florentinum in *Bulla Unionis Armenorum*.

CAPVT XIX.

Pro juvandis Armenis.

Armeni Asiam incolunt in ea parte, quæ est inter Taurum, & Caucasum montes constituta, quorum patria Armenia dicitur à Cappadocia usque ad Caspium mare protensa; cum autem illi Catholicam fidem fuerint edocti, tempore Constantini Imperatoris, sedem Romanam & Apostolicam venerati sunt, ut ex eorum libris, maxime ex actis B. Gregorij, magni Præsulis Armeniæ virique sanctissimi constat. Referunt enim Armeni inter Imperatorem Constantinum, & Tiridatem Re-